

.....

Pascal Braekman

Beleidsadviseur Sierteelt en Bemesting, Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling – Dep. Landbouw & Visserij.
(pascal.braekman@lv.vlaanderen.be) – foto's P. Braekman

STUDIEDAG KNOLBEGONIA FOCUST OP GEWASBESCHERMING EN BEMESTING

Op 14 januari vond de jaarlijkse studiedag voor knolbegonia plaats. Zoals steeds werd deze studiedag georganiseerd door de Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling (Departement Landbouw en Visserij, Vlaamse overheid) in nauwe samenwerking met het PCS. Telers, veredelaars, handelaars, toeleveranciers en medewerkers van onderzoeks- en voorlichtingscentra zorgden voor een mooie opkomst. De presentaties behandelden twee grote thema's nl. enerzijds het duurzaam en verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en anderzijds de lopende begeleidende initiatieven omtrent het beredeneerd bemesten van sierteeltgewassen in de vollegrond.

Geïntegreerde gewasbescherming

Frans Goossens (Dept. Landbouw en Visserij) besprak de richtlijnen inzake geïntegreerde gewasbescherming (Integrated Pest Management of IPM) die ook voor de teelt van knolbegonia vanaf 2014 van toepassing zullen zijn. Onder 'geïntegreerde gewasbescherming' wordt verstaan dat er een zorgvuldige afweging van alle beschikbare gewasbeschermingsmethoden gebeurt, gevolgd door de integratie van passende maatregelen die de ontwikkeling van populaties van schadelijke organismen tegengaan. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en andere vormen van interventie wordt tot economisch en ecologisch verantwoorde niveaus beperkt. Het risico voor de gezondheid van de mens en voor het milieu dient tot een minimum gereduceerd. Bij de geïntegreerde gewasbescherming ligt de nadruk op de groei van gezonde gewassen, waarbij de landbouwecosystemen zo weinig mogelijk worden verstoord en natuurlijke plaagbestrijding wordt aangemoedigd. Er wordt hier uitgegaan van een 8-tal basisprincipes en voor elk van deze basisprincipes zijn er voor de sierteeltsector specifieke, praktische richtlijnen uitgewerkt. De komende maanden zullen deze IPM-richtlijnen via verschillende kanalen (studiedagen, demoveldbezoeken, publicaties, ...) uitgebreid en gedetailleerd voorgesteld worden. De komende twee jaar loopt op het PCS ook een ADLO-demonstratieproject 'Geïntegreerde gewasbescherming in de sierteelt'. Informeer u goed!

Fytolientie

Als tweede onderwerp binnen het thema 'gewasbescherming' behandelde Frans Goossens de invoering van de fytolientie vanaf 25 november 2015. Dit lijkt nog veraf, maar aangezien de overgangsfase om de licentie te bekomen, start op 1 september 2013, is het goed dat u zich als gebruiker van chemische gewasbeschermingsmiddelen nu reeds goed informeert.

▲ Knolcyperus als quarantainegewas.

▲ Onder 'geïntegreerde gewasbescherming' wordt verstaan dat er een zorgvuldige afweging van alle beschikbare gewasbeschermingsmethoden gebeurt.

▲ Bij de geïntegreerde gewasbescherming wordt natuurlijke plaagbestrijding aangemoedigd.

Zonder uitgebreid in detail te gaan komt het er in hoofdzaak op neer dat u na 25 november 2015 enkel nog gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik op uw bedrijf zal kunnen aankopen indien u over een fytolicensie beschikt. In de overgangsfase kan u de fytolicensie bekomen o.a. als u kan aantonen dat u reeds meer dan 2 jaar ervaring heeft met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen van klasse A of B. Na 25 november 2015 dient, indien men geen land- of tuinbouwonderwijs doorlopen heeft, steeds een opleiding gevolgd te worden om een eerste maal een fytolicensie te verkrijgen. Uitgebreide informatie kan u bekomen tijdens de vele voorlichtingsactiviteiten die hierrond gepland zijn de komende maanden. Pik deze zeker mee !

Bemesting

Dominique Van Haecke (PCS) ging in zijn presentatie 'Nitraatopvolging bij knolbegonia' dieper in op een aantal begeleidende initiatieven met betrekking tot de aangewende bemestingstrategie in vollegrondsierteeltgewassen. Zo loopt er momenteel het ADLO-demonstratieproject 'KNS-bemestingsstelsel toegepast in de grondgebonden sierteelt'. Dit bemestingsstelsel wordt al 20 jaar toegepast in de vollegrondsgroenteteelt en is in essentie gesteund op een accurate kennis van enerzijds de gewasbehoeften en anderzijds de resultaten van een bodemanalyse(s) tijdens het groeiseizoen. De uiteindelijke doelstelling is, vertrekkende van een gefundeerde basisbemesting bij aanvang van het teeltseizoen en eventuele bijbemestingen gedurende het seizoen, gebaseerd op tussentijdse bodemanalyses, tot een normale, kwaliteitsvolle productie te komen. Via deze werkwijze kan ook het risico op te hoge nitraatresiduen verder beperkt worden. Het is de intentie om via het ADLO-project het KNS-bemestingsstelsel te demonstreren en te verfijnen in 3 grondgebonden sierteeltgewassen, nl. boomkwekerij (bos- en haagplantsoen en laanbomen), potchrysanthe en knolbegonia.

Nitraatgehaltes in de bodem en CVBB

Dominique lichtte ook het principe van de 'referentiepercelen' toe die aangelegd werden bij 135 land- en tuinbouwers in Vlaanderen. Dit gebeurt in het kader van de flankerende werking van het Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting (CVBB). Iedere bewerking op deze percelen wordt geregistreerd en er is een gedetailleerde opvolging van de evolutie van de nitraatgehaltes in de bodem. Hiermee hoopt men de effecten van de landbouwpraktijk en het klimaat op het gemeten nitraatresidu in kaart te kunnen

▲ De bedoeling van een 'waterkwaliteitsgroep' is dat de gemeten nitraatconcentratie in oppervlakte- en grondwater steeds lager ligt dan 50mg per liter.

brengen. Ook voor de sierteelt worden enkele tientallen referentiepercelen opgevolgd, verspreid over boomkwekerij, potchrysanthe en knolbegonia.

De andere taken binnen de CVBB-werking werden toegelicht door Kris Dhaese van het Proefcentrum voor Sierteelt. Het betreft vooreerst de coördinatie en aansturing van de 'waterkwaliteitsgroepen' (WKG). De uiteindelijke bedoeling van een WKG is dat de gemeten nitraatconcentratie in oppervlakte- en grondwater steeds lager ligt dan 50 mg/l en er dus voldaan wordt aan de waterkwaliteitsdoelstellingen vastgelegd in de wetgeving. Door uitgebreide nitraatmetingen te doen in het oppervlaktewater stroomopwaarts het MAP-meetpunt wordt er getracht de mogelijke bron van te hoge nitraatverontreiniging te identificeren. In sommige gevallen kan dit aan één bepaalde oorzaak toegeschreven worden, bv. overloop mestopslag of lozing van spuistroom. Kris Dhaese geeft aan dat een eenduidige bron van verontreiniging echter zelden verantwoordelijk is voor het overschrijden van de nitraatnorm. Veelal ligt een diffuus aanrijningspatroon in het afstroomgebied aan de basis van een te hoge nitraatwaarde. In beide gevallen kunnen de land- en tuinbouwers binnen de focusgebieden een beroep doen op de praktijkcentra om binnen de werking van het CVBB bedrijfsspecifieke begeleiding te krijgen met betrekking tot de optimaal te hanteren bemestingsstrategie. Zelfs telers buiten focusgebied kunnen een beroep doen op deze begeleiding. Na 1 jaar CVBB-werking is de vaststelling dat voor volledig Vlaanderen het aantal overschrijdingen per meetpunt dalen en dat ook de hoogte van de gemeten overschrijdingen afneemt. Voor de komende maanden zal er vooral gewerkt worden rond de meetpunten met een eenmalige overschrijding of rond deze die doorheen de opeenvolgende jaren regelmatig wisselen van groen naar rood meetpunt en vice versa. Alhoewel op deze punten waarschijnlijk het vlugst resultaten geboekt kunnen worden, benadrukt Kris dat er natuurlijk verder intensief zal gewerkt worden om ook de hardnekkige rode MAP-meetpunten te reduceren. ■

Telers met vragen omtrent deze problematiek worden aanbevolen om contact op te nemen met Kris Dhaese (kristiaan.dhaese@pcsierteelt.be; 0477 31 10 47). Alle presentaties zijn beschikbaar via de website van het PCS (www.pcsierteelt.be > Actueel > Presentaties studiedagen).